

KARTOGRAFIA WIELKIEJ SZYBY

CARTOGRAPHIE DU GRAND VERRE

LA MARIÉE MISE A NU PAR SES CÉLIBATAIRES, MÊME.

(Huile et métal sur verre, 270 × 170 cm., 1915-23, Musée de Philadelphie. Photo Marcel Jeun. Numérotage de la main de M. Duchamp.)

1. Mariée (ou pendu femelle) réduite à ce qui peut passer pour son squelette dans la toile de 1912 qui porte ce titre. — 2. Inscription du haut (obtenue avec les 3 pistons de courant d'air entourés d'une sorte de voie machine célibataire, ou cimetièrre des uniformes et livrées (gendarme, cuirassier, agent de la paix, prêtre, chasseur de café, lionneur de grand magasin, larbin, croque-mort,

chef de gare). — 4. Glissière (ou chariot, ou traineau) supporté par les patins glissant dans une gouttière. — 5. — Moulin à eau. — 6. Ciseaux. — 7. — Tamis (ou plans d'écoulement). — 8. Broyeuse de chocolat (batouette, cravate, rouleaux, châssis Louis XV). — 9. Région de l'éclaboussure (non figurée). — 10. Témoins oculistes. — 11. Région du manieur de gravité (ou soigneur de gravité, non figuré). — 12. Tirés. — 13. Vêtements de la mariée.

André BRETON (Le Phare de la Martée)

St. Louis, Mo.

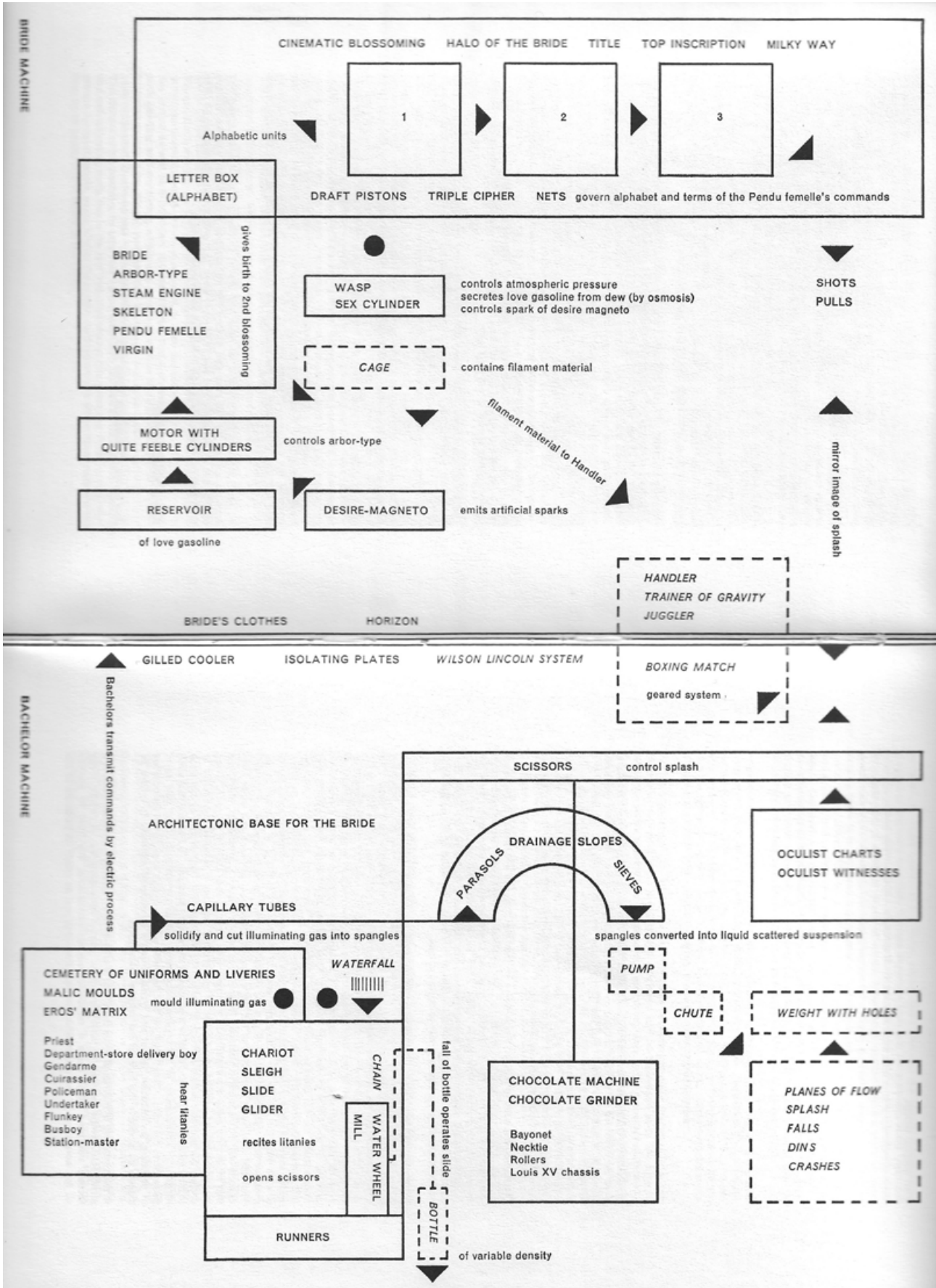
Zdjęcie *Wielkiej Szyby* z numerami naniesionymi przez Marcela Duchampa, wydrukowane na celofanie (25 x 18,2 cm) wklejonym na pierwszej stronie książki *Le Marchand du sel. Écrits de Marcel Duchamp*, Paris, Le terrain vague, 1958. Koncepcja edytorska: Le terrain vague (prawa zastrzeżone).

Opis u dołu:

PANNA MŁODA ROZEBRANA PRZEZ SWOICH KAWALERÓW, JEDNAK.
(Farba olejna i metal na szkłe, 270 x 170 cm, 1915-1923, Muzeum w Filadelfii.
Zdjęcie Marcel Jean. Numery naniesione przez M. Duchampa.)

1. *Panna młoda* (czyli *pendu femelle*) zredukowana do tego, co może uchodzić za jej szkielet z obrazu z roku 1912, który taki właśnie nosi tytuł.
2. *Napis u góry* (zrealizowany przy pomocy 3 powodujących przeciągi tłoków, otoczonych rodzajem mlecznej drogi).
3. *Dziewięć matryc kawalerskich* (czyli *maszyna Erosa*, lub *maszyna kawalerska*, lub *cmentarz uniformów i liberii – żandarm, kirasjer, milicjant, kapłan, kelner, dostawca z domów towarowych, posługacz, grabarz, zawiadowca*).
4. *Ślizgacz* (lub *wózek* lub *sanie*) oparte na *płozach* i ślizgające się w rynnice.
5. *Młyn wodny*.
6. *Nożyce*.
7. *Lejki* (lub *płaszczyzna splywu*).
8. *Młyneczek do czekolady* (*bagnet, krawat, rurki, statyw Ludwika XV*).
9. *Strefa opryskania* (nie przedstawiona).
10. *Naoczni świadkowie*.
11. *Strefa manipulatora ciężkości* (lub *pielęgniarka ciężkości*, nie przedstawiona).
12. *Wystrzały*.
13. *Przyodziewek panny młodej*.

André Breton, „Le Phare de la Mariée,” w Robert Lebel, *Sur Marcel Duchamp* (Pouillenay: Trianon Press, 1959), 88-94.

Schemat *Wielkiej szyby* zaproponowany przez Richarda Hamiltona /
La cartographie du *Grand Verre*, proposée par Richard Hamilton / The
interpretation of the *Grand Verre* by Richard Hamilton: *The Bride Stripped
Bare by Her Bachelors, Even*, a typographic version by Richard Hamilton, of
Marcel Duchamp's Green Box, Stuttgart, London, Reykjavik: Editions Hansjörg
Mayer, 1976. Courtesy Hansjörg Mayer.

FLÈCHES LESTÉES : voyage du gaz d'éclairage

FLÈCHES NUES : langage de la Mariée

1. - Chariot	6. - Grands-ciseaux
1a. - Moulin à eau	7. - Mariée
1b. - Pignon	7a. - Anneau de suspension du pendu femelle
1c. - Trappe ouvrant sur le sous-sol	7b. - Mortaise-rotule
1d. - Poulie de culbute	7c. - Hampe portant la matière à filaments
1e. - Révolution de la bouteille de Bénédicte	7d. - Guêpe (??)
1f. - Patins du traîneau	8. - Voie lactée chair
1g. - Sandow	9. - Pistons du courant d'air
2. - Cimetière des uniformes et livrées ou matrice d'éros	10. - Baratte-ventilateur
2a. - Prêtre	11. - Pentes ou plans d'écoulement
2b. - Livreur de grand magasin	12. - Fracas-éclaboussure
2c. - Gendarme	13. - Horizon-vêtement de la Mariée
2d. - Cuirassier	13a. - Point de fuite de la perspective célibataire
2e. - Gardien de la paix	13b. - Prisme à effet Wilson-Lincoln et 9 trous
2f. - Croque-mort	14. - Béliers de combat
2g. - Larbin	15. - Témoins oculistes
2h. - Chasseur de café	16. - Loupe-lentille de Kodak
2i. - Chef de gare	17. - 9 tirés
3. - Tubes capillaires	18. - Soigneur de gravité
4. - Tamis	18a. - Trépied
5. - Broyeuse de chocolat	18b. - Tige
5a. - Trépied Louis XV nickelé	18c. - Boule ou stabilisateur
5b. - Rouleaux	
5c. - Cravate	
5d. - Baïonnette	

Trzy kartografie z książki Jeana Suqueta, *Miroir de la Mariée. Essai*. Paris: Flammarion, coll. „Textes”, 1974 : s. 4-5, 202, 203. Courtesy Succession Jean Suquet.

Strony 4-5.

STRZAŁKI OBCIĄŻONE: podróż
gazu oświetleniowego

STRZAŁKI proste: mowa Panny
młodej

1. Wózek

1a. Młyn wodny

1b. Wałek zębaty

1c. Zapadnia do podziemia

1d. Koło pasowe

1e. Obrót butelki Benedyktynki

1f. Płozy sań

1g. Pas transmisyjny

2. Cmentarz uniformów i liberii czyli
matryce erosa

2a. Książdz

2b. Dostawca z domów towarowych

2c. Żandarm

2d. Kasjer

2e. Milicjant

2f. Grabarz

2g. Posługacz

2h. Kelner

2i. Zawiadowca

3. Rurki kapilarne

4. Lejki

5. Młynek do czekolady

5a. Niklowany statyw Ludwika XV

5b. Wałki

5c. Krawat

5d. Bagnet

6. Wielkie nożyce

7. Panna młoda

7a. Pierścienie, na których wisi pendue femelle

7b. Przegub kulowy

7c. Obsadka przenosząca materię włóknistą

7d. Osa (??)

8. Cielista droga mleczna

9. Tłoki powodujące przeciągi

10. Maślnica wentylatora

11. Pochylnie lub płaszczyzny spływu

12. Uderzenia-rozpryski

13. Horyzont-przyodzievek Panny młodej

13a. Punkt zbieżny perspektywy kawalerskiej

13b. Pryzmat z efektem Wilsona-Lincolna

o 9 dziurkach

14. Tarany do walki

15. Naoczni świadkowie

16. Lupa-soczewka Kodaka

17. 9 wystrzałów

18. Pielęgniarski ciężkość

18a. Statyw

18b. Rękojeść

18c. Kula lub stabilizator

Strona 202.

(HIPOTETYCZNY) SCHEMAT DIALOGU MIĘDZY PANNĄ MŁODĄ ET JEJ KAWALER-
AMI, DZIĘKI PIELEŃNIARZOWI CIĘŻKOŚCI.

Pierwsza wersja. – Pielęgniarski tańca: 1° u podstawy (18a), według uznania kawalerskich
taranów; 2° u góry (18c), według uznania intensywnego płomienia Panny młodej [por.
fragment 52-awers].

Strona 203.

(HIPOTETYCZNY) SCHEMAT DIALOGU MIĘDZY PANNĄ MŁODĄ ET JEJ KAWALER-
AMI, DZIĘKI PIELEŃNIARZOWI CIĘŻKOŚCI.

Druga wersja. – Pielęgniarski tańca: 1° u podstawy (18a), według uznania kawalerskich
taranów; 2° u góry (18c), na rozkazach liter Napisu – rozkwit [por. fragment 69-awers].

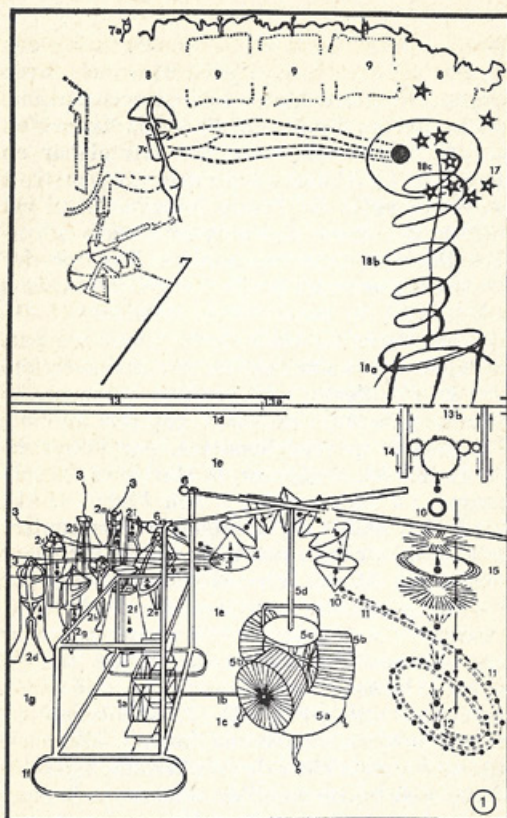

SCHÉMA (HYPOTHÉTIQUE) DU DIALOGUE ENTRE LA MARIÉE ET SES CÉLIBATAIRES, GRACE AU SOIGNEUR DE GRAVITÉ.

Première version. — Le Soigneur danse : 1° à sa base (18a), au gré des béliers célibataires ; 2° à sa tête (18c), selon le gré de la flamme consistante de la Mariée.

202

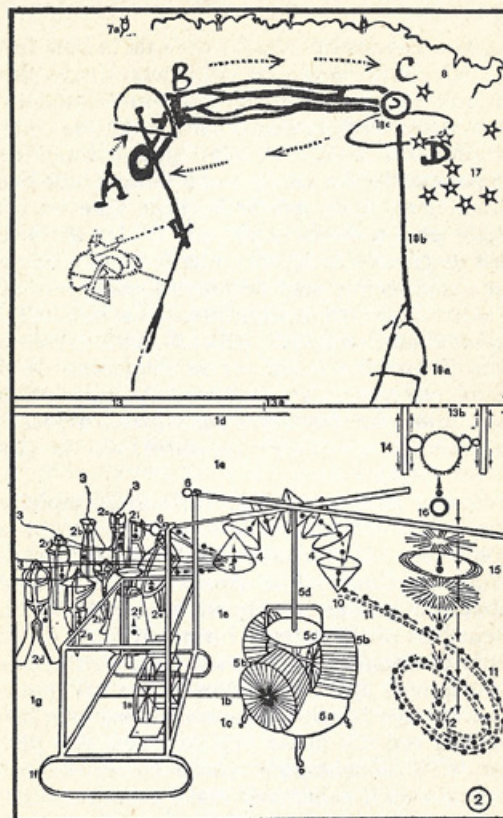

SCHÉMA (HYPOTHÉTIQUE) DU DIALOGUE ENTRE LA MARIÉE ET SES CÉLIBATAIRES, GRACE AU SOIGNEUR DE GRAVITÉ.

Deuxième version. — Le Soigneur danse : 1° à sa base (18a), au gré des béliers célibataires ; 2° à sa tête (18c), aux ordres des lettres de l'Inscription - épanouissement.

203

The Bride Stripped Bare by Her Bachelors, Even [The Large Glass]. Replica executed by Ulf Linde, 1961. Photo: Moderna Museet Stockholm